

0707
VISUAL
ARTSDE STANDAARD
VRIJDAG 24 NOVEMBER 2017

D5

Expo **Guantanamo-kunst** valt niet in goede aarde in VS

Kunst vanachter tralies

Een tentoonstelling in New York met kunst uit Guantanamo ligt onder vuur. De Amerikaanse overheid wil niet meer dat de werken de beruchte cellen verlaten.

GEERT VAN DER SPEETEN

'Untitled (cityscape)', 2016. © Adbualmalik Abud

Een keurig stilleven, een vuist die dapper een bloem omhooghoudt. Zeilboten op de oceaan. Sterrenkijkers die op de maan gericht zijn. De stadslandschappen van Jemen. Maar ook een draaikolk van stippels waarmee Ammar Al-Baluchi uit Koeweit, die tien jaar in de gevangenis werd vastgehouden, getuigt van de fysieke gevolgen van martelingen.

Dertig kunstwerken zijn bijeengebracht in het John Jay College of Criminal Justice in New York, voor de tentoonstelling *Ode to the sea*. Ze opende vorige maand en toont tekeningen, schilderijen en een sculptuur van een boot. Allemaal zijn ze van de hand van gedetineerden en ex-gedetineerden van Guantanamo die vaak alleen maar kunnen dromen van de zee, ook al klotst die vlakbij. *Ode to the sea* wil tonen welke rol kunst voor gedetineerden heeft: een expressievorm, die het mogelijk maakt om op

In de bijhorende catalogus schrijft de Algerijnse vluchteling Djamel Ameziane, die in 2013 vrijkwam, dat hij vooral een onzekere toekomst wilde uitdrukken. 'De dingen waar we van dromen of waarvan we beroofd zijn.'

Uitlaatklep

Hoe moeten we deze kunst dan beoordelen? Als werk dat niet door kunstenaars, maar door gevangenen gemaakt is, denkt Philippe Van Caeteren, directeur van het Smak. 'Zo kijken we er naar: als een creatieve expressievorm en een uitlaatklep.'

Van Caeteren had eerder al te maken met kunstelingen die onder extreme omstandigheden ontstond bij de voorbereiding van het Franko paviljoen, tijdens de Biënnale van Venetië in 2015, bezocht hij twee vluchtelingenkampen en zamelde er tekeningen in. Ze verschenen in een boek. 'De kunst uit Guantanamo doet mij er sterk aan denken' zegt hij. 'Het zijn sporen, ontstaan uit een isolement. Wat opvalt, is het vasthouden aan de droom en het verlangen, in landschappen, natuur en bloemen.'

Dat ze te koop worden aangeboden, noemt Van Caeteren pervers. 'Dit werk de pretentie en status van kunst toedichten, dient vooral om de eigen standpunten te legitimeren. Maar het is ook dwaas van een overheid om het eigendomsrecht ervan te claimen. Kunst behoort alleen de makers toe.'

0707
VISUAL
ARTS